

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 681/2021
10.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници млт. тужиоца АА, чији је законски заступник мајка ББ обоје из ..., општина ... које заступа пуномоћник Миодраг Николов адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., општина ..., Република ..., чији је пуномоћник Зоран Миљанић, адвокат из ..., Република ..., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 416/20 од 18.11.2020. године, у седници одржаној 10.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ усваја ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 416/20 од 18.11.2020. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев млт. тужиоца АА, чији је законски заступник мајка ББ, обоје из ..., у делу у коме је тражио да се тужени ВВ из ... обавезе да на име свог доприноса за издржавање детета малолетног АА, плаћа износ од још 50 евра преко 100 евра месечно, почев од подношења тужбе 28.12.2018. године, па убудуће, док за то постоје законски услови, а да доспеле износе исплати одједном.

У преосталом делу ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 416/20 од 18.11.2020. године, се **ОДБИЈА** као **НЕОСНОВАНА**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П2 22/20 од 07.08.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев мал. тужиоца, па је обавезан тужени да на име свог доприноса за издржавање млт. тужиоца АА из ..., општина ..., плаћа месечно износ од 150 еура почев од 28.12.2018. године, као дана подношења тужбе па убудуће, док за то буду испуњени законски услови најкасније до петог у месецу за текући месец уплатом преко поште или на текући рачун мајке законске заступнице малолетног тужиоца. Ставом другим изреке, одлучено је да се на тај начин мења пресуда Основног суда у Бору П2 399/10 од 12.04.2011. године. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж2 416/20 од 18.11.2020. године, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), па је оценио да је ревизија туженог делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Такође, неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди. Према члану 407. став 1. ЗПП, ревизија се не може изјавити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Општинског суда у Бору П.бр. 399/10 од 12.04.2011. године, тужени је обавезан да плаћа износ од 50 еура месечно на име свог доприноса за издржавање мал.детета. У међувремену су се промениле околности, на страни млт. тужиоца утолико што исти сада има 17 година (старији 10 година) и похађа гимназију у ... (одељење са посебним способностима за рачуноводство и информатику у школској 2019/2020 години), па су веће његове потребе у погледу исхране, хигијене, одеће, обуће, школских и ваннаставних активности, а плаћа и станарину јер ради школовања живи у изнајмљеном стану у Утврђено је да месечне потребе за малолетног АА износе 36.000,00 динара. Тужени живи у ..., Република ... и запослен је у привредном друштву „ГГ“ где остварује зараду у износу од 199,49 евра месечно. Тужени има још једно дете-сина рођеног ...1997. године, али суду није доставио податак о томе да ли има обавезу издржавања овог пунолетног детета. Мајка малолетног тужиоца је незапослена и живи од прихода од пољопривреде у оквиру домаћинства својих родитеља. Из ванбрачне заједнице са ДД има мал. ћерку која има 4 године. Не поседује непокретности и није корисник социјалне помоћи. Помаже јој отац који је пензионер. Утврђено је да тужени на име алиментације плаћа 600 евра годишње, а да је минимална сума издржавања у смислу члана 160. став 4. Породичног закона који периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту 30.000,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су нашли да су се сагласно члану 164. Породичног закона-ПЗ стекли услови за измену висине издржавања одређене ранијом одлуком, односно повећање обавезе туженог, оцењујући да тужени има могућности да на име свог доприноса за издржавање малолетног АА плаћа месечни износ од 150 евра, почев од 28.12.2018. године, као дана подношења тужбе.

Основано тужени у ревизији указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право из чланова 160. став 3. и 162. став 3. ПЗ, јер је превисоко одмерио допринос туженог у издржавању малолетног сина.

Према одредби члана 164. истог Закона висина досуђеног издржавања може се повећати или смањити ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Одредбом члана 160. ПЗ прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, а потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања, док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица и других околности од значаја за одређивање издржавања.

По оцени Врховног касационог суда, промениле су се околности на основу којих је донета претходна одлука о висини доприноса за издржавање малолетног детета у смислу члана 164. ПЗ, а које оправдавају повећање висине издржавања. Од доношења раније одлуке измениле су се околности на страни тужиоца у том смислу што је тада мал. АА имао 7 година и да су тада његове потребе биле знатно мање него сада када има 17 година, јер се потребе које се огледају у исхрани, одевању, хигијени, образовању, становању и разоноди, повећавају са узрастом детета. С тога је Врховни касациони суд узимајући у обзир све околности које су чланом 160. став 2. и 3. ПЗ, прописане као параметри за оцену потребе мал. детета, као повериоца издржавања и могућности туженог, као дужника издржавања и уз вођење рачуна о минималној суми издржавања у смислу члана 160. став 4. ПЗ коју периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту 30.000,00 динара, а руководећи се најбољим интересом детета сагласно члановима 6. и 266. ПЗ, обавезао туженог да на име свог доприноса за издржавање мал. АА плаћа износ од 100 евра, месечно почев од дана подношења тужбе.

Наводи ревизије туженог су без утицаја на другачију одлуку, јер се околности на његовој страни нису битно промениле, за разлику од потреба малолетног тужиоца. Наводи ревизије којима се указује да тужени има обавезу да издржава и сина који је пунолетан нису од утицаја јер чињенице од значаја за пресуђење и докази за утврђење тих чињеница морају бити истакнути до закључења расправе, а најкасније и под условима из члана 372. став 1. ЗПП у жалби. Тужени је здрав и радно способан (није указао на било какву тегобу у том смислу) и стога дужан да активира своје могућности и уложи додатни напор да на све дозвољене начине обезбеди средства за издржавање малолетног сина - тужиоца, што је његова законска обавеза које се не може ослободити, сходно одредбама члана 167. став 2. Породичног закона.

Без утицаја су и наводи ревизије да је потраживање опредељено страном валути. С обзиром на то да тужени остварује зараду у еврима, па поверилац издржавања може тражити издржавање у оној валути у којој дужник издржавања остварује зараду смислу члана 34. Закона о девизном пословању ("Службени гласник РС", бр.62/2006, 31/2001, 119/2012, 139/2014 и 30/2018).

Правилна је одлука о трошковима поступка, с`обзиром да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретној парници на основу члана 207. ПЗ, водећи рачуна о разлозима правичности.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу другом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Преко досуђеног износа, а до траженог износа за издржавање мал. АА, односно за још 50 евра, овај суд је тужбени захтев одбио као неоснован, сматрајући да је превисоко постављен, с обзиром на материјалне могућности туженог као дужника издржавања и сопствене потребе. Такође, у обезбеђењу средстава потребних за издржавање деце родитељи су дужни да обострано учествују, при чему се родитељу који врши родитељско право над дететом у допринос свакако рачуна и свакодневно ангажовање на нези, чувању и васпитавању. Тај родитељ је такође дужан да и материјално доприноси дечијем издржавању с обзиром на постојећу радну способност. Дакле, нема само тужени обавезу издржавања мал. детета, већ та обавеза једнако стоји и на страни законске заступнице која јој је дужна удовољити, па и на терет обима задовољења сопствених потреба. Мајка је исто тако у обавези да учествује у задовољењу потреба мал. детета плаћањем новчаног износа, имајући у виду да висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања, али да не дође до преваљивања терета обавезе мајке као дужника издржавања на оца као једнаког обвезника. Чињеница да је мајка мал. детета незапослена и да има обавезу издржавања још једног мал. детета, не води ослобођењу од законске обавезе издржавања мал. детета коју и она има, будући да је млада, радно способна жена која има могућности да се и сама додатно радно ангажује на обезбеђењу новчаних средстава за издржавање мал. детета.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић